

Bir Meta Analiz; Vucut Kitle İndeksi ve Endometriozis Arasındaki Risk İlişkisi

Association between body mass index and endometriosis risk:a metaanalysis” çalışması Oncotarget dergisinde yayınlanmıştır.

Endometriozis Obstetrik ve Neonatal Komplikasyon Riskini Yükseltmekte

Danimarka’da yapılan bir retrospektif kohort çalışma, endometriozisi olan kadınlarda kötü gebelik sonuçlarının belirgin olarak arttığını göstermiştir.

Türkiye Endometriozis Farkındalık Etkinliği (EndoMart Türkiye)

23 Mart 2017 tarihinde Endometriozis&Adenomyozis Derneği, Kadıköy Belediyesi ve Lions Kulupleri işbirliği ile EndoMart Etkinlikleri kapsamında Endometriozis Farkındalık Panelini gerçekleştirdik.

ÖNSÖZ

İkinci sayımızda yeniden sizlerle birlikteyiz. 3 ayda bir çıkaracağımız bültenimizin, 2 sayısı da en az bir önceki bülten kadar renkli. Bu 3 aylık süreçte derneğimiz bir kaç güzel başarıya imza atmıştır. Bunlardan en önemlisi **13.Dünya Endometriozis Kongresinde (WES)**, Vancouver, Canada'da Ülkemiz adına derneğimiz bir kurs düzenleme hakkını kazanmıştır. Bu düzenlediğimiz kursta ülkemizden (Dr. Engin Oral, Dr.Gürkan Uncu , Dr. Yücel Karaman, Dr Kutay Biberoglu, Dr. Barış Ata), ve dünyadan da (Dr.Sun Wei Guo (Çin), Dr.Marc Laufer (A.B.D), Dr.Joseph Sanflippo (A.B.D) konuşmacı olarak katılacaklardır.

Bu ay itibari ile 2018 de ülkemizde yapılacak olan **Avrupa Endometriozis Kongresi** içinde çalışmalarına başlamış bulunmaktayız, gelişmelerle ilgili olarak sizleri en yakın zamanda bilgilendireceğiz.

Bir başka sevindirici haber ise Dünya Endometriozis Araştırma Komisyonunun (World Endometriozis Research Foundation)'ın hazırladığı **Ephect Tools** adlı projede Türkiye adına derneğimizde bundan sonraki sürece dahil olmuş bulunmakta ve çalışmanın yakın bir zamanda komisyonun kendi resmi sitesinde Türkçe olarak yayınlanmasını bekliyoruz.

Geçtiğimiz Şubat ayında Ankara da Güven Hastanesinde Endometriozis Akademi-V 'i gerçekleştirdik. İlk olarak Panel şeklinde başladığımız 1. Oturumda **"Endometriozis'te İnfertilite'yi"** Dr.Engin Oral moderatörlüğünde Dr.Gürkan Uncu, Dr.Hakan Yaralı, Dr. Hulusi Zeyneloğlu, Dr.Murat Sönmezer, Dr.Berfu Demir'in katkısı ile, 2.Oturum olan **"Endometriozis'te Ağrı"** Oturumunu ise Dr. Taner Usta , Dr. Kutay Biberoglu, Dr.Cem Atabekoğlu, Dr.Bülent Berker, Dr.Nuray Bozkurt ve Dr.Turgut Var'ın değerli konuşmaları ile gerçekleştirdik. Yaklaşık 80 kişilik katılımın gerçekleştiği toplantımız verimli bir şekilde gerçekleştirildi. En önemlisi de meslektaşlarımızdan gelen çok önemli güzel bildirimler bize yenilerini yapmak için motivasyon kazandırdı.

Gene bu dönemde gerçekleştirdiğimiz bir diğer aktivitemiz ise 23 Mart 2017 tarihinde Derneğimiz, Kadıköy Belediyesi ve Lions Kulupleri işbirliği ile **Endo-Mart Türkiye Etkinlikleri** kapsamında Endometriozis Farkındalık Panelini gerçekleştirmek oldu. Panelde Dr. Taner Usta ve Dr. Pınar Yalçın Bahat'ın konuşmalarıyla katkıda bulundular.

Endometriozis Bültenin 3.sayısında görüşmek üzere.

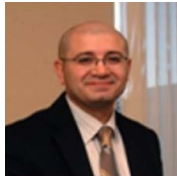
Saygılarımızla,

Endometriozis&Adenomyozis Derneği Yönetim Kurulu

Endometriozis&Adenomyozis Derneği Yönetim Kurulu2017

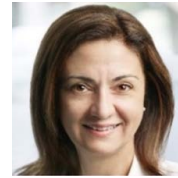
Prof. Dr. Yücel Karaman (Başkan)

Prof. Dr. Engin Oral
(Başkan Yardımcısı)

Doç. Dr. Taner Usta
(Genel Sekreter)

Prof. Dr. Ümit İnceboz
(Sayman)

Prof. Dr. Gürkan Uncu

Prof. Dr. Turan Çetin

Doç. Dr. Banu Kumbak Aygün

Endometriozis e-Bülten, Endometriozis&Adenomyozis Derneği tarafından hazırlanmaktadır. Bülten'de yer almasını istediğiniz konular veya sorularınız olursa drtanerusta@gmail.com drenginoral@gmail.com adresinden bize ulaşabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

A SEÇİLMİŞ MAKALELER

- 1- Bir Meta Analiz; VKI ve Endometriozis arasındaki risk ilişkisi
- 2- Endometriozis, Obstetrik ve Neonatal Komplikasyon riskini yükseltmekte
- 3- Endometriozis Tedavisinde Östrojen-Progesteron İçeren İlaçlar ve Progestinler
- 4- Derin Barsak Endometriozis Odaklarındaki Düşük Dansiteli Lipoprotein Reseptörlerinin mRNA Seviyelerindeki Artmış Ekspresyon
- 5- Endometriozis Ağrısı İçin Homeopatik Tedavi

B DERNEĞİMİZDEN HABERLER

C ENDOMETRİOZİS DÜNYASINDAN HABERLER

D SOSYAL MEDYA

Hazırlama Kurulu

Doç.Dr.Taner Usta

Uz.Dr.Pınar Yalçın Bahat

Dr. Dilek Buldum

Dr. Salih Yılmaz

Dr. Sema Taş

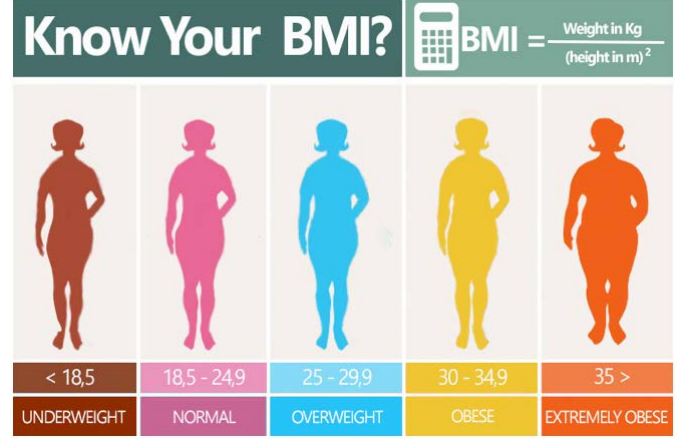
Dr. Işık Sözen

SEÇİLMİŞ MAKALELER

1 - Bir Meta Analiz; Vucut Kitle İndeksi ve Endometriozis Arasındaki Risk İlişkisi

Liu Y, Zhang W.
Oncotarget. 2017 Jan 31

Association between body mass index and endometriosis risk:a metaanalysis” çalışması Oncotarget dergisinde yayınlanmıştır. Vucut Kitle İndeksi (VKI, BMI=Body Mass Index) artışı, daha önce yayınlamış geniş verilerden bilindiği üzere endometriozis riskini azaltmaktadır. Bu bulgular, endometriozisteki hastalık mekanizmalarıyla ilgili yol gösterici olabilir. Daha önceki çalışmalar BMI ve endometriozis arasındaki ilişkiyi incelerken çelişkili sonuçlar rapor etmiştir, Çin'deki Beijing Obstetrics and Gynecology Hospital, Capital Medical University'deki araştırmacılar bu konuda bir meta-analiz çalışması yapmışlardır.

Bu çalışmaya göre obez kadınlarda normal kilolu kadınlara göre endometriozis riskinde %11 azalma tespit edilmiştir!

Araştırmanın sonucuna göre, BMI'daki her 5 kg/m²'lik artış endometriozis riskinde %33'lük azalmayı sağlamaktadır. Obez kadınlarda normal kilolu kadınlara göre endometriozis riskinde %11 azalma tespit edilmiştir. Kilolu kadınlardaki risk düşüşü, istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Fertilite faktörü ayrıca incelenecek olursa, çalışma BMI'ı daha yüksek infertil kadınların yüksek BMI'lı fertil kadınlara göre daha düşük endometriozis riski olduğunu göstermiştir.

Araştırmacılar endometriozis riskini etkilediği bilinen faktörleri analize dahil ettiğinde (sigara

kullanımı, menstrual siklus uzunluğu, menarş yaşı), BMI ve endometriozis arası ilişki daha da güçsüzleşmiştir.

Araştırmacılar dünyanın farklı bölgelerindeki çalışmalarda (Amerika, Avrupa, Asya çalışmaları) önemli bir fark bulmamışlardır. Sadece yüksek kalite kriterlerini dolduran çalışmalar ele alındığında, sonuç yine benzer bulunmuştur.

Endometriozise neden olan hastalık mekanizmaları düşünüldüğünde, yüksek BMI'lı hastalarda endometriozisin daha az beklenmesi mümkün olmasına rağmen araştırmacılar başka açıklamaların da olabileceğini

vurgulamışlardır. Örneğin, bulguların diagnostik bias yansımaları olabileceğini söylemişlerdir. Pelvik ağrısı olan obez kadınlara daha az cerrahi inceleme önerilmiş olabileceği tartışılmıştır. Çalışmadaki tüm kadınlar invazif metodlarla tanı almış olduğu için, bu eğilim sonuçları etkilemiş olabilir.

Endometriozis mekanizmalarının kilo-belirleyici süreçlerle bağlantılı olabileceğiyle ilgili ileride yapılacak çalışmalar, bu konudaki bilgilerin gelişmesine katkı yapabilir.

2 - Endometriozis Obstetrik ve Neonatal Komplikasyon Riskini Yükseltmekte

Berlac JF, Hartwell D, Skovlund CW, Langhoff-Roos J, Lidegaard Ø.
Acta Obstet Gynecol Scand. 2017 Feb 9.

Danimarka'da yapılan bir retrospektif kohort çalışma, endometriozisi olan kadınlarda kötü gebelik sonuçlarının belirgin olarak arttığını göstermiştir. Yayımlanan bu son çalışmanın yazarlarına göre, endometriozisi olan kadınlarda obstetrik ve neonatal komplikasyonları en detaylı ve en geniş olarak göstermektedir. Bu çalışmanın sonuçlarının geçmişte yapılmış birçok çalışmanın sonuçlarını onayladığını belirtiyorlar. Komplikasyonların çokluğu göz önünde tutulduğunda; yazarlar endometriozisi olan kadınlarda artmış neonatal izlem önermektedir.

Bu çalışmada endometriozisli kadınların kontrol grubundaki kadınlara göre preeklampsi, şiddetli preeklampsi, gebelik kanaması, plasenta ablasyonu, plasenta previa, erken membran rüptürü, plasenta retansiyonu, ve 22 hafta sonrası kanama riskinin artmış olduğunu göstermiştir.

Danimarka Sağlık Kayıt Sistemi ve Danimarka Medikal Doğum Kayıt Sistemi verileri incelenerek endometriozisi olan kadınlardaki obstetrik ve neonatal komplikasyon riskleri analiz edilmiş. Çalışma popülasyonu 1997 yılı ile 2013 yılları arasında Danimarka'da doğum yapmış olan 15 ile 49 yaş arasındaki kadınlardan oluşmaktadır. Toplamda 19,331 bebek doğuran 11,739 endometriozisli kadını içermektedir. Kontrol grubu toplamda 1,071,920 bebek doğuran 615,533 kadından oluşmaktadır. Doğum yılı ve anne yaşına uyarlanan multivaryant regresyon analizi; endometriozisli kadınların kontrol grubundaki kadınlara göre belirgin olarak artmış preeklampsi (1,4 kat), şiddetli preeklampsi (1,7 kat), gebelik kanaması (2,3 kat), plasenta ablasyonu (2 kat), plasenta previa (3,9 kat), erken membran rüptürü (1,7 kat), plasenta retansiyonu (3,1 kat) ve 22 hafta sonrası kanama (2,3 kat) riskinin olduğunu göstermiştir. Neonatal komplikasyonların analizi

ise, endometriozisli kadınlarda belirgin olarak artmış 28 hafta öncesi preterm doğum (3,1 kat), 34 hafta öncesi erken doğum (2,7 kat), SGA bebek (1,5 kat), düşük APGAR skoru (1,4 kat), ilk bir yıl içinde bir malformasyon tanısı konulması (1,3 kat) ve neonatal ölüm (1,8 kat) riskini göstermiştir. Araştırmacılar aynı zamanda tekiz gebeliği olan primigravid kadınlardaki riskleri değerlendirmek için subgrup analizi uygulamışlar ve çoğu verinin değiştiğini görmüşler. Bir diğer subgrup analizinde gebelik öncesi endometriozis cerrahisi geçiren kadınlarda komplikasyon oranlarını daha yüksek bulmuşlar. Araştırmacılar cerrahi hikayenin pozitif olmasını şiddetli endometriozisin bir belirtici olarak değerlendirmişler. Endometriozisi olan kadınlardaki birçok komplikasyon riski hala yüksek olmakla birlikte yardımcı üreme tekniği uygulanması sonrasında azalmış. Araştırmacılar yardımcı üreme tekniğinin ikiz gebeliklerde görülmesinin yanı sıra

şiddetli endometriozisli kadınlarda da uygulandığını belirtmişler. Araştırmacılar çalışmanın kısıtlılığının ise; kontrol grubunun ulusal kayıt sistemine kayıt edilmemiş endometriozisli ve tanı konulmamış kadınları içeriyor olabileceğidir. Bu gibi sınıflandırma yanlışlıkları endometriozisli kadınlardaki komplikasyon risklerinin az hesaplanmasına yol açacaktır. Aynı zamanda endometriozisin histolojik tanısının mümkün olmadığını da belirtmişler. Geçirilmiş endometriozis cerrahisini şiddetli endometriozis için bir belirteç olarak kabul etmelerine rağmen; geçirilmiş cerrahi intrauterin çevre üzerindeki etkileri dolayısıyla, gebelik sonuçları üzerine muhtemel etkisini arttırabilir. Bu yüzden abdominal cerrahinin etkisi için yeni çalışmalara gerek olduğunu belirtiyorlar.

3- Endometriozis Tedavisinde Östrojen-Progesteron İçeren İlaçlar ve Progesterinler

Vercellini P, Buggio L, Berlanda N, Barbara G, Somigliana E, Bosari S. Fertil Steril. 2016 Dec;

Endometriozis, semptomların ve lezyonların cerrahi sonrasında bile sıklıkla nüks edebildiği bir hastalıktır. Medikal terapiler hastalığı kontrol altına alabilir fakat kür sağlamaz. Gebeliğe veya doğal menopoza kadar uzun süre farmakolojik tedavi gerebilir. Hormonal ilaçlar ovulasyonu ve menstruasyonu baskılayarak ağrı üzerine etkili olurlar. Uzun süreli kullanım için yalnızca östrojen-progesteron içeren ilaçlar ve progesterinler uyum, tolerabilite ve maliyet açısından uygundur. Bu içerikler ötopik ve ektopik endometriumun atrofisini indükler, antiinflamatuvar ve proapoptik özellikleri vardır ve oral, transdermal, subkütanöz, intramusküler, vajinal ve intrauterin gibi farklı yollardan uygulanabilir. En azından bunları kullanan semptomatik kadınların üçte ikisinde ağrı azalır ve hayat kaliteleri artar. Geriye kalan üçte bir oranındaki kadında ise progesteron direnci yüzünden cevap alınmaz.

Östrojen-progesteron içeren ilaçların sürekli, bireyselleştirilmiş uygun periyodik kullanımı uyumun artmasını sağlar. Bütün kombinasyonlar içerdiği progesteron tipinden bağımsız olarak dismenore üzerine benzer etkiler göstermiştir. Östrojen-progesteron içeren ilaçlardan trombotik risk ve optimum lezyon supresyonu nedeniyle mümkün olan en düşük östrojen dozu seçilmelidir. Progesterinler ise östrojen-progesteron içeren ilaçlara cevap vermeyen ya da intolerans gelişen ve disparani ve derin lezyonları olan hastalara önerilebilir. Progesterinler trombotik risk de belirgin bir artış yapmadığından genellikle östrojen kullanımının kontraendike olduğu durumlarda kullanılır. Östrojen-progesteron içeren ilaçlar ve progesterinler postoperatif endometrioma rekürrensini azaltır ve endometriozis ilişkili epitelyal over kanserine karşı koruyucudur.

4 - Derin Barsak Endometriozis Odaklarındaki Düşük Dansiteli Lipoprotein Reseptörlerinin mRNA Seviyelerindeki Artmış Ekspresyon

Gibran L, Maranhão RC, Tavares ER, Carvalho PO, Abrão MS, Podgaec S. Hum Reprod. 2016 Dec 16.

Özet

Çalışmanın Sorusu: LDL reseptörlerinin mRNA ekspresyonu derin barsak endometriozis odaklarında değişir mi?

Özet Cevap: Endometriozisli hastaların derin barsak odaklarında LDL reseptörlerinin mRNA ekspresyonu artmıştır.

Şimdiye Kadar Bilinen: Birçok çalışma, çeşitli tümörlerde ve endometriozis (patogenezi kansere benzediği için) de düşük dansiteli lipoprotein reseptörlerinin artmış ekspresyonunu göstermiştir. Bu çalışma barsak tutulumu olan derin

endometriozisli hastalardaki lipoprotein reseptörlerini araştıran ilk çalışmadır.

Çalışma Dizaynı, Boyutu Ve Süresi:

Bu çalışma 2014-2015 yılları arasında 39 hastanın dahil edildiği vaka-kontrol çalışmasıdır. Bu kadınların 20 tanesi histolojik olarak barsak tutulumunun görüldüğü derin endometriozisli, 19 tanesi ise endometriozis olmadan laparoskopik tubal ligasyon yapılan kadınlardan oluşmaktadır.

Materyal-Metod, Ayarlar: Cerrahi yapılacak gün lipid profili analizi için periferik kan örneği, cerrahi sırasında endometriyal doku örnekleri ve

barsaktaki endometriotik lezyonlardan örnekler toplanmıştır. Doku örnekleri histopatolojik inceleme ve kantitatif gerçek zamanlı PCR ile LDL-R ve LRP-1 gen ekspresyonu taraması için gönderildi.

Derin Barsak Endometriozis Odaklarındaki Düşük Dansiteli Lipoprotein Reseptörlerinin mRNA Seviyelerindeki Artmış Ekspresyon

Ana Sonuçlar: Derin endometriozisli hastalarda endometriozisi olmayan hastalara göre daha düşük LDL kolesterol izlenmiştir (119±23 - 156±35; P=0.001). LDL reseptörlerinin gen ekspresyon analizi, LDL-R'nin endometriotik lezyonlarda aynı hastanın endometriumu ile kıyaslandığında daha fazla eksprese edildiğini göstermiştir. Fakat endometriozis olmayan hastaların endometriumundan fazla değildir (sırasıyla 0.027±0.022 - 0.012±0.009 - 0.019±0.01; P<0.001). LRP-1 ekspresyonu endometriotik

lezyonlarda aynı hastanın endometriumu ve endometriozis olmayan hastanın endometriumu ile kıyaslandığında daha fazladır (sırasıyla 0.307±0.207 - 0.089±0.076 - 0.126±0.072; P<0.001). Bu çalışma aynı zamanda endometriozisli kadınların endometriumunda LDL-R gen ekspresyonunun menstrüel siklusun sekretuar fazında daha yüksek olduğunu göstermiştir (P=0.001). LRP-1 gen ekspresyonu ise endometriozis olmayan kadınların endometriumunda menstrüel siklusun sekretuar fazında artmıştır (P

= 0.008).

Kısıtlılıklar: Endometriotik lezyonlarda fibrosis görülmesi önemlidir ve bu fibrosis lezyonun glanduler ve stromal komponentine ulaşmayı engeller. Buna karşın biz LDL reseptör mRNA'sının artmış ekspresyonunu gördük. Gelecek çalışmalar lazer ile mikrodiseksiyon yaparak fibrozisi ayırır ve istenen dokuya ulaşmayı sağlayabilir.

Bulguların Geniş Göstergesi: Bu çalışma, derin endometriozis tedavisinde LDL-R hedefli bir tedavi seçeneğinin olabileceğini göstermiştir.

5 - Endometriozis Ağrısı İçin Homeopatik Tedavi

(<http://newhomeopathicmedicines.com>)

Brezilya'da yapılan çift kör, plasebo kontrollü, randomize bir çalışmaya göre; konvansiyonel hormon tedavisine dirençli olan endometriozis ilişkili pelvik ağrıyı (EAPP) azaltmak için potentize östrojen etkili bir tedavi yöntemidir. Potentize östrojen 17-beta östradiolün alkol solüsyonunda formüle edilmiş 12cH,24cH ve 18cH potenslerindeki oral formudur.2 Homeopatik tedaviyi araştırmak için 50 kadın iki grup olacak şekilde randomize edilmiş. Bir grup günde iki kez üçer damla olmak üzere potentize östrojen, diğer grup ise plasebo olarak alkol solüsyonu kullanmışlardır.

Homeopatik tedavi: sağlıklı kişilerde bir hastalığa bağlı semptomlara yol açan maddelerin, hasta olan kişilere verildiğinde semptomları tedavi edeceği düşüncesinin esasına dayanır.

Çalışmaya katılabilmek için; kadınlar 18 ile 45 yaş arasında olması ve barsak hazırlığı sonrasında yapılan transvajinal ultrasonografi, MR veya laparoskopi ile derin infiltratif endometriozis tanısı almış olmalıdır. Ek olarak, konvansiyonel hormon tedavisine dirençli kronik pelvik ağrılarının olması ve EAPP için vizüel analog skala'da 10 üzerinden (0 ile 10 arasında) 5 ve üzeri puan almış olmaları gerekmektedir.

EAPP toplam skorunda ve onun 5 bileşeninden (dismenore, dispanü, non-siklik pelvik ağrı, siklik barsak ağrısı, siklik üriner ağrı) her birinde ki başlangıçtan 24. haftaya kadar olan değişiklikler primer çıkarım olarak analiz edilmiş. Sonuçlar, potentize östrojen ile tedavi edilen kadınlarda toplam EAPP'de ve bileşenlerinden dismenore, non-siklik pelvik ağrı ve siklik barsak ağrısında istatistiksel olarak anlamlı azalma olduğunu

gösterdi.

Kontrol grubunda başlangıçtan 24. haftaya kadar toplam EAPP skorunda ve onun herhangi bir bileşeninde anlamlı değişiklik saptanmadı.

Endometriozis Ağrısı İçin Homeopatik Tedavi

Yaşam Kalitesi Değerlendirme Ölçeği (SF-36)'deki değişiklikler, Beckman Depresyon Çizelgesine göre depresyon semptomları, Beck Anksiyete Çizelgesine göre de anksiyete semptomları sekonder çıkarımlar olarak analiz edildi. Sadece potentize östrojen grubunda SF-36 ölçeğinin 8 kısmından 3'ünde (vücut ağrısı, zindelik, ruh sağlığı) ve Beckman Depresyon Çizelgesinde istatistiksel olarak anlamlı gelişmeler gözlemlendi.

Bu çalışmada ki araştırmacılar, endometriozis ile ilişkili pelvik ağrının tedavisinin zor olduğunu ve bu nedenle birçok kadının homeopatik

tedavi gibi farklı alternatif tedavi yöntemlerine yönelmesine neden olduğunu belirtiyor. Yayımlanmış kanıt eksikliği nedeniyle endometriozis'e bağlı kronik pelvik ağrının homeopatik tedavisinin etkinliği ile ilgili tartışmalar vardır. Bu yüzden randomize bir çalışma yapmayı amaçlamışlardır.

New Homeopathic Medicines (<http://newhomeopathicmedicines.com>) internet sayfasında da belirtildiği gibi; homeopatik tedavi, sağlıklı kişilerde bir hastalığa bağlı semptomlara yol açan maddelerin, hasta olan kişilere verildiğinde semptomları tedavi edeceği

düşüncesinin esasına dayanır. Tedavi vücudun hastalığa karşı verdiği cevabı taklit ederek etki gösterir. Fakat tedavinin hafifletilmesi (seyreltilmesi) semptomların kötüleşmesini azaltır.

Endometriozis semptomlarına (örneğin; depresyon, anksiyete, insomnia, migren, rinosinüzit, endometriyal proliferasyon, dismenore, disparanü vb.) benzer semptom ve bulgulara yol açtığı için EAPP tedavisinde homeopatik tedavi olarak 17-beta östradiol (modern ilaç) seçilmiştir.

DERNEĞİMİZDEN HABERLER

Endometriozis Akademi 12 Şubat 2017 (Güven Hastanesi Ankara)

12 Şubat 2017 tarihinde Ankara da Güven Hastanesinde Endo Akademi-V'i gerçekleştirdik.

Endometriozis Akademi

ENDOMETRİOZİS VE İNFERTİLİTE YÖNETİMİ & ENDOMETRİOZİS VE AĞRI YÖNETİMİ
12 ŞUBAT 2017 PAZAR - GÜVEN HASTANESİ ANKARA

09:00 - 10:00 Kahvaltı
10:00 - 11:30 **Panel 1: Endometriozis ve İnfertilite Yönetimi**
Moderatör: **Engin ORAL**
Panelistler: **Hakan YARALI, Gürkan UNCU, Hulusi ZEYNELÖĞLU, Murat SÖNMEZER, Berfu DEMİR**
11:30 - 12:00 Kahve Arası

2. Oturum: Endometriozis ve Ağrı Yönetimi

Oturum Başkanları: **Özlem MORALOĞLU, Hüseyin YEŞİLYURT**

12:00 - 12:20 Pelvik Nöroanatomi ve Kronik Pelvik Ağrı, **Taner USTA**
12:20 - 12:40 Medikal Tedavi - Kime Progestin **Kutay BİBEROĞLU**
12:40 - 13:00 Medikal Tedavi - Kime Progestin Dışı Tedaviler, **Cem ATABEKOĞLU**
13:00 - 14:00 Zor Olgularda Endometriozis Cerrahisi Nasıl Yapılmalı (Video Sunumu) **Bülent BERKER, Nuray BOZKURT, Turgut VAR**
14:00 Tartışma ve Kapanış

ORGANİZASYON SEKRETERYASI
İTİ TÜRKİYE ENDOMETRİOZİS DERNEĞİ
Organizasyon Sorumlusu: **Dr. Pinar Yalçın Bahat**
E-posta: info@endoakademi.org

Türkiye Endometriozis Farkındalık Etkinliği (EndoMart Türkiye) 23 Mart 2017, İstanbul

23 Mart 2017 tarihinde Endometriozis&Adenomyozis Derneği, Kadıköy Belediyesi ve Lions Kulüpleri işbirliği ile EndoMart Etkinlikleri kapsamında Endometriozis Farkındalık Panelini gerçekleştirdik. Bu panelde Derneğimiz adına Dr. Taner Usta ve Dr. Pinar Yalçın Bahat'ın konuşmalar yaptı. Halkımızdan gelen sorularla toplantımız çok renkli geçti. Önümüzdeki yıl Endo Mart Türkiye aktivitesinde tekrar görüşmek üzere.

ENDO METRİOZİS WORLDWIDE MARCH
March 2017

TÜRKİYE ENDOMETRİOZİS FARKINDALIK AYI ETKİNLİĞİ

23 Mart 2017, Perşembe / Saat: 19:00-20:00
Kadıköy Belediyesi, Başkanlık Girişi, Briefing Salonu.

GELECEK AKTİVİTELER

13.Dünya Endometriozis Kongresinde Derneğimiz tarafından bir Kurs Gerçekleştirilecek: WES, Course 8: "Endometriosis: Lifecycle Approach"

Bu yıl Kanada'da yapılacak olan Dünya Endometriozis Kongresinde Derneğimiz ülkemizi temsilen büyük bir başarıya imza atmıştır. 13.Dünya Endometriozis Kongresinde yapılacak olan kurslardan sırasında yapılacak olan 8 kursten birini Ülkemiz adına yapmaya hak kazanmıştır. "Endometriosis: Lifecycle Approach" konusuyla oluşturulan Kursumuzda ülkemizden Dr. Engin Oral, Dr. Yücel Karaman, Dr.Gürkan Uncu, Dr Kutay Biberoglu, Dr. Barış Ata, ve dünyadan Dr.Sun Wei Guo, Dr.Marc Laufer, Dr.Joseph Sanfilippo konuşmacı olarak yer alacaktır. Aşağıda hem kursun programına hem de linkten detaylara ulaşabilirsiniz.

<http://endometriosis.ca/wp-content/uploads/WCE2017-PCC8-Lifecycle.pdf>

PCC#8

17 May 2017

Endometriosis: a lifecycle approach

CHAIRS:	<i>Engin Oral (Turkey) and Gürkan Uncu (Turkey)</i>
08.30 – 09.00	Where are we, and where are we going? <i>Sun-Wei Guo (China)</i>
09.00 – 09.15	Pathophysiology of adolescent endometriosis <i>Sun-Wei Guo (China)</i>
09.15 – 09.45	Adolescent endometriosis: does it really exist? <i>Gürkan Uncu</i>
09.45 – 10.15	How to diagnose earlier and prevent progression in adolescents? <i>Marc Laufer (USA)</i>
10.15 – 10.45	Management of symptomatic endometriosis in adolescents <i>Joseph Sanfilippo (USA)</i>
10.45 – 11.00	DISCUSSION
11.00 – 11.15	BREAK
11.15 – 11.30	How frequent is endometriosis after the age of 40? <i>Baris Ata (Turkey)</i>
11.30 – 11.45	How can we manage women with menopausal endometriosis? <i>Yucel Karaman (Turkey)</i>
11.45 – 12.00	Is endometriosis a pre-neoplastic condition after the age of 40? <i>Engin Oral (Turkey)</i>
12.00 – 12.15	The use of hormone therapy after surgical menopause in women with endometriosis <i>Kutay Biberoglu (Turkey)</i>
12.15 – 12.30	DISCUSSION and CLOSE

This WCE2017 pre-congress course is organised by

ENDOMETRİOZİS DÜNYASINDAN HABERLER

Endometriozis Birleşmiş Milletler Gündeminde

A.B.D.'de yaşayan Amerika Endometriozis Cemiyeti kurucusu Türk kökenli Jinekolog Doktor Tamer Seçkin, kadınlarda yaygın olarak görülen endometriozis hastalığının tabu olmaktan çıkarılması gerektiğini söyledi.

Seçkin, Birleşmiş Milletler (BM) Ekonomik ve Sosyal Konseyi (ECOSOC) Kadının Statüsü Komisyonu 61. oturumu çerçevesinde Fransa öncülüğünde düzenlenen "Endometriozise Karşı Mücadele: Kadınların Güçlendirilmesi İçin Bir Şart" konulu panelde yaptığı konuşmada dünyada 10 kadından birinde endometriozis hastalığına rastlandığına işaret ederek hastalık konusunda insanları bilinçlendirmenin büyük önem taşıdığını vurguladı.

Bunun için özellikle gençlerin eğitimine önem verilmesi çağrısında bulunan Seçkin, endometriozisin tabu olmaktan çıkarılması gerektiğini söyledi.

"Kadın sağlığı ve vücudu konusunda tabularla savaşmanın zamanı"

Panelin katılımcılarından Fransa Aile, Çocuk ve Kadın Hakları Bakanı Laurence Rossignol da "Artık kadın sağlığı ve vücudu konusunda tabularla savaşmanın zamanıdır." dedi.

Endometriozis konusunda ABD'nin tanınan doktorlarından biri olan Seçkin, aynı zamanda Amerikan

Endometriozis Vakfının (EFA) kurucusu. Laparoskopik cerrahi alanında da dünyanın önemli isimlerinden kabul edilen Seçkin'in hastaları arasında sanat ve sinema dünyasından birçok ünlü isim bulunuyor. Seçkin, Hint asıllı Padma Lakshmi ile kurduğu EFA aracılığıyla endometriozisle mücadele amacıyla ABD'de her yıl düzenlediği Blossom Gala'da sinema ve sanat dünyasının önde gelen isimlerini bir araya getiriyor.

Endometriozis, dünyada 15 ila 49 yaşlarındaki her 10 kadından birinde görülüyor. Dünya genelinde yaklaşık 180 milyon, Türkiye'de de 1

milyondan fazla kadın, hastalıktan muzdarip. Rahim içindeki endometrium dokusunun karın boşluğundaki başka dokulara yerleşmesine yol açan hastalık, ağrılı cinsel ilişki, hazımsızlık, kabızlık, karın ağrısı, ağrılı adet veya adet düzensizliği gibi şikayetlerle kendini gösteriyor.

Aynı toplantıda söz alan Doktor Farr Nezhat ise; "Adet sürecinin normal olduğunu ancak Ağrı'nın normal olmadığını özellikle vurguladı." Toplantı sonucunda Endometriozis'in endemik bir süreç halini aldığı ve tüm dünya da bu konuda neler yapılabilir ele alındı.

Endometriozis İngiltere'de Parlamento'da

Geçtiğimiz günlerde İngiltere'de yaşayan Türk kökenli bilimadamı Dr.Ertan Sarıdoğan, İngiltere endometriozis cemiyeti adına endometriozis ve fibroidlerle ilgili parlamento da sunum gerçekleştirdi. Endometriozis'e gönül vermiş ve bu konuda pek çok çalışması olan Dr. Sarıdoğan, sonrasında da, BBC 5 kanalında açıklamalarda bulundu. Sarıdoğan Endometriozis'in Dünya çapında giderek büyüyen bir sorun olduğuna dikkat çekti.

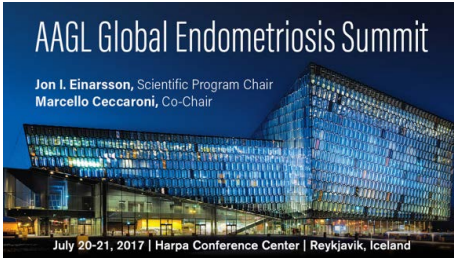
ENDOMETRİOZİS DÜNYASINDAN HABERLER

SEUD CONGRESS 2017

The Society of Endometriosis and Uterine Disorders (SEUD)'un birinci kongresi Paris'te, 2.kongresi Barselona'da yapıldıktan sonra 3.Kongresi 6-8 Nisan 2017 tarihleri arasında Singapur'da gerçekleştirilecek. Aşağıdaki linkten detaylara ulaşılabilir.

<http://seud.org/welcome-note-for-seud-meeting-2017/>

AAGL Global Endometriosis Summit, Iceland, 20-21 Temmuz 2017.

AAGL bu sene yaz aylarında ilk defa gerçekleştireceği Endometriozis konulu toplantısı zengin bilimsel programı ile dikkat çekiyor. Toplantının detaylarına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://www.aagl.org/iceland/>

13th World Congress on Endometriosis in Vancouver, Canada / 17-20 Mayıs 2017

The World Endometriosis Society (WES) Kongresi bu sene Vancouver, Canada'da gerçekleştirilecek. Endometriozis ile ilgili Dünyadaki en büyük platform olan WES hem çok zengin bilimsel program hem de çok detaylı kurs programı ile dikkati çekiyor. Aşağıdaki linkten detaylara ulaşılabilir.

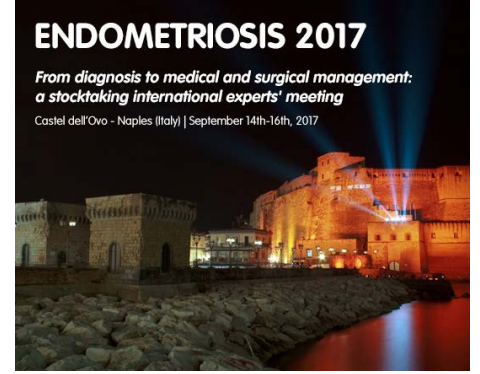
<http://endometriosis.ca/world-congress/wce2017/>

ESHRE CAMPUS: "Methodological approaches for investigating endometrial function and endometriosis" 18-19 Eylül 2017 Edinburg / Birleşik Krallık

Bu iki gün sürecek ESHRE Campus kursu Edinburg / Birleşik Krallık'ta gerçekleştirilecek. Detaylı bilgi için aşağıdaki ESHRE web sitesi ziyaret edilebilir.

<https://www.eshre.eu/Education/Calendar-Campus-events/Methodological-approaches-for-investigating-endometrial-function-and-endometriosis.aspx>

Endometriosis 2017 From Diagnosis To Medical And Surgical Management: A Stocktaking International Experts' Meeting, 14-16 Eylül 2017, İtalya

Endometriozis ile ilgili çok sayıda ekspert'in bir araya geleceği toplantı bu yıl Eylül ayın'da Napoli / İtalya'da gerçekleştirilecek. Daha çok tanı ve cerrahinin ön planda olduğu bilimsel program'da çok sayıda canlı cerrahi olması ile dikkati çekiyor. Kurslar 10-13 Eylül 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilecek. Aşağıdaki linkten detaylara ulaşılabilir.

<https://www.eshre.eu/Education/Calendar-Campus-events/Methodological-approaches-for-investigating-endometrial-function-and-endometriosis.aspx>

SOSYAL MEDYA

Endometriozis İle İlgili Makale Özetleri

Dernek sitemiz [endometriozisderneği.com](http://www.endometriozisderneği.com)'da her ay **Prof.Dr.Fatma Ferda Verit** hocamız tarafından endometriozis ile ilgili makaleler düzenli olarak taranıp özetlenmekte ve web sitemizde ana sayfada yer almaktadır. Endometriozis ile ilgili en güncel makalelere kolaylıkla ilişikteki linkten de ulaşabilirsiniz.

<http://www.endometriozisderneği.com/makaleler-0>

Endometriozis&Adenomyozis Derneği Hastalarımıza Yönelik Web Sitesi

Dernek olarak önemli önceliklerimizden biri endometriozis ile ilgili sadece Hekimlere değil hastalarımıza da ulaşmak için bir dizi aktivite gerçekleştirdik. Bunlardan biride [endometriozis.org](http://www.endometriozis.org)'u başlatmaktı. Burada hastalar için endometriozis ile ilgili güncel sağlık haberleri, bilgilendirme kitapçıkları ve basit testler, videolar bulunmaktadır. Site devamlı güncellenip yeni haberler yüklenmektedir. [Endometriozis.org](http://www.endometriozis.org) tamamen ücretsiz olup hastalarımızın doğru bilgiye ulaşması için oluşturulmuştur.

www.endometriozis.org

Endometriosis Guidelines

Selected From ESHRE, ASRM, SOGC, AWMF, EAD, WES and Russian Guidelines

Endometriozis ile ilgili 7 ayrı ülke ve derneğin kılavuz görüşlerini (bizim derneğimizin 2014 yılında hazırladığı kılavuzda dahil olmak üzere) bir web sitesinde toplanmıştır. Sorulan sorulara her bir kılavuzun ne dediğine hekim basit ve hızlı bir şekilde ulaşabilmektedir. Bu sitenin bir diğer bizleri sevindiren özelliği de bu sitenin hazırlanması Bayer Türkiye'nin öncülüğü ile gerçekleştirilmiş olmasıdır. Kendilerine meslektaşlarımız için çok faydalı olan bu site için derneğimiz adına çok teşekkür ederiz.

<http://www.endometriozisderneği.com/makaleler-0>

Endometriozis&Adenomyozis Derneği Sağlık Çalışanlarına Özel Web Sitesi

Derneğimizin meslektaşlarımız için yaptığı faaliyetlerini, yurtiçi ve yurtdışı toplantıları ve her ay endometriozis ile ilgili makale özetlerini, 2014 yılında hazırlanan Endometriozis Tanı ve Tedavi Kılavuzunu, hatta birçok kitaba web sitemizden ulaşabileceğinizi biliyormuydunuz. Derneğimizin web sitesi sadece Türkçe değil, aynı zamanda İngilizce olarakta hazırlandı. Dolayısıyla artık endometriozis dünyasına eskisine göre çok daha yakınız.

Yurtdışından yabancı ziyaretçilerimiz içinde dernek sayfamızın İngilizce versiyonuna

<http://www.endometriozisderneği.com/en> linkinden ulaşabilirsiniz. Türkçe sitemiz ile birebir güncellenmektedir.

www.endometriozisderneği.com

Bizi Sosyal medya'dan takip edebilirsiniz!

 Endometriosis Türkiye Endometriosis

 Endometriosis (cikolata kisti hastaligi)
Endometriosis

 Endometriosis_tr

 Endometriosis_tr

 European
Endometriosis
League

**EUROPEAN CONGRESS ON
ENDOMETRIOSIS**

September 20 - 23, 2018
Antalya / Turkey

www.endometriosis2018.com